

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

191067

รายงานผลการวิจัย

เรื่อง

การใช้อำนาจรัฐกับสื่อสารมวลชน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

THE USE OF STATE POWER AND MASS UNDER THE
CONSTITUTION OF THE KINGDOM OF THAILAND BE 2550

ผู้วิจัย

นายนคร วัลลิภากร

ผู้ช่วยวิจัย

นายวิทวัส ออรัตนชัย

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2554

600255445

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

191067

รายงานผลวิจัย

เรื่อง

การใช้อำนาจรัฐกับสื่อสารมวลชน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

THE USE OF STATE POWER AND MASS UNDER THE
CONSTITUTION OF THE KINGDOM OF THAILAND BE 2550

ผู้วิจัย

นายนคร วัลติภากร

ผู้ช่วยวิจัย

นายวิทวัส ออร์ตนชัย

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจาก มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2554

ชื่อโครงการวิจัย : การใช้อำนาจรัฐกับสื่อสารมวลชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2550

ผู้วิจัย : นายนคร วัลลิการ

สถาบัน : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ผู้ช่วยวิจัย : นายวิวัฒน์ ออรัตนชัย

สถานที่พิมพ์ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ปีที่ทำการวิจัย : 2554

จำนวนหน้างานวิจัย : 141 หน้า

แหล่งเก็บรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

คำสำคัญ : การใช้อำนาจรัฐกับสื่อสารมวลชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

บทคัดย่อ

ในประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยนั้น หลักการเรื่องสิทธิและเสรีภาพของบุคคลรัฐจะต้องให้ความคุ้มครองดูแล ถือเป็นหัวใจสำคัญในรัฐเสรีประชาธิปไตย ประเทศไทยยอมรับหลักนิติรัฐมาไว้ในรัฐธรรมนูญมาทุกฉบับ กระทั่งฉบับปัจจุบัน คือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ก็ได้รับรองและบัญญัติให้ความคุ้มครองเรื่องสิทธิ เสรีภาพของบุคคลไว้อย่างชัดเจน สื่อมวลชนเป็นวิชาชีพหนึ่งที่มีบทบาทและความสำคัญต่อรัฐ เสรีประชาธิปไตยเป็นอย่างมาก เพราะถือว่สื่อมวลชนเป็นผู้นำข้อมูลข่าวสารของรัฐสู่ประชาชน ได้โดยตรงและรวดเร็วทั้งประชาชนยังให้ความถือเป็นอย่างยิ่ง การที่รัฐจะควบคุมหรือลิดรอนสิทธิ เสรีภาพของสื่อมวลชนนั้น ตามหลักแล้วจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีกฎหมายบัญญัติไว้เฉพาะ และใช้เท่าที่จำเป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติปกครองคุ้มครอง การปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนไว้ในหลายมาตราด้วยกัน โดยหลักใหญ่ บัญญัติไว้ในมาตรา 29 มาตรา 45 มาตรา 46 มาตรา 47 และมาตรา 48 แต่ในทางปฏิบัติจริงมีการออกกฎหมายฉบับรองลงมาเพื่อควบคุม หรือจำกัดและลิดรอนสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชนได้อย่างชัดเจน เช่น พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 พระราชบัญญัติการกระทำความผิดอันเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 เป็นต้น ประเด็นต่างๆ เหล่านี้เป็นสิ่งที่ศึกษาค้นคว้า และหาทางออกต่อไป เพราะในรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดได้บัญญัติห้ามไว้ และมีกฎหมายในลำดับรองเปิดช่องว่างให้อำนาจรัฐสามารถทำได้ ซึ่งพิจารณาแล้วไม่สอดคล้องกัน เพราะขัดต่อหลักสิทธิเสรีภาพในนิติรัฐด้วย

Name of Research : THE USE OF STATE POWER AND MASS UNDER THE CONSTITUTION
OF THE KINGDOM OF THAILAND BE 2550

Researcher : Mr.Nakorn Wallipakorn

Institution : Dhurakijpundit University

Cor. Researcher : Mr.Withawat Orrattanachai

Publisher : Dhurakijpundit University

Year of publication : 2011

No. of page : 141 page

Sources : Dhurakijpundit University

Copyright : all right reserarch

Keyword : THE USE OF STATE POWER AND MASS UNDER THE CONSTITUTION OF THE
KINGDOM OF THAILAND BE 2550

Abstract

191067

In country where democracy is the main administration system, rights and freedom of citizen are the heart of the state. Thailand has adopt “the Rule of Law” principle and applies it into every Constitution Law until today. Constitution of Thailand 2007, has clearly regulated and guarded the rights and freedom of individuals. Mass media is count as the occupation which plays an important role for state since mass media is responsible for delivering news and information to people directly and thoroughly. To control and deprive rights and freedom of mass media, actually, no one can do that unless there are rules in the law. Constitution of Thailand 2007 has decreed rules towards mass media for example in article 29, 45, 46, 47 and 48 however practically, there is a minor law released to clearly control and deprive rights and freedom of mass media for example, Emergency Decree on Government Administration in States of Emergency 2548 and Decree on Computer Related Crimes 2550. These aspects are terms needed to be further studied since the Constitution of Thailand, as a superb law, has prohibited and there is a minor law which makes way for government to avoid however it does not go together very well and it is against freedom and rights in The Rule of Law.

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาจากศูนย์วิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯ ที่ให้โอกาสและให้ทุนข้าพเจ้าได้ดำเนินการทำวิจัย และให้คำแนะนำ ข้อคิดต่างๆ ในการศึกษาค้นคว้าและขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธานี วรรณภักดิ์ ที่กรุณาให้ข้อมูล ให้คำแนะนำตลอดจนให้ข้อคิดชี้แนะแนวทางในการปรับปรุงการศึกษาวิจัยฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้ศึกษาขอแสดงความขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่กรุณาสละเวลาไปการตอบแบบสอบถามและขอขอบคุณน้องๆ ร่วมงานคณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตฯ ที่ให้ความช่วยเหลือผู้เขียนเสมอมา

ท้ายที่สุดนี้ผู้เขียน ขอกราบคุณคุณดาร้อยคำรางวัลตรีศลี วัลลิภากร ขอกราบคุณยาย สมจิตต์ วัลลิภากร และคุณแม่แม่ทวีสิน วัลลิภากร บุพการีของผู้ศึกษาที่เป็นผู้ให้ชีวิต ให้โอกาสทุกสิ่งในการดำเนินชีวิต อบรมสั่งสอน ให้คำแนะนำแก่ผู้ศึกษา และขอขอบคุณ คุณสุพิชฌาย์ ชวนชื่น ที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือเคียงข้างผู้ศึกษาเสมอมา

อนึ่ง หากการศึกษาวิจัยฉบับนี้มีคุณค่า และมีประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าของผู้สนใจ ผู้เขียนของอุทิศให้บุพการี และผู้มีพระคุณทุกท่าน ส่วนความผิดพลาดและข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนกราบขออภัยมา ณ โอกาสนี้ และขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

นคร วัลลิภากร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญตาราง	ง

บทที่

1. บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของสภาพปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	7
1.3 สมมติฐาน	7
1.4 ขอบเขตงานวิจัย	8
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
1.6 ระเบียบวิธีวิจัย	9
2. แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการใช้อำนาจรัฐและสื่อมวลชน	11
2.1 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับสื่อสารมวลชน	11
2.1.1 ความหมายของการสื่อสารมวลชนกับสื่อมวลชน	11
2.1.2 แนวคิด และทฤษฎีของการสื่อสารมวลชน	12
2.1.3 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน	27
2.1.4 บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน	31
2.2 แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพของสื่อมวลชน	40
2.2.1 แนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับสิทธิ เสรีภาพของสื่อมวลชน	40
2.2.2 ความหมายของสิทธิและเสรีภาพ	48
2.2.3 สิทธิและเสรีภาพ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	50
2.2.4 สิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	56
2.2.5 หลักการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ	64
2.2.6 การควบคุมโดยกฎหมาย และการจำกัดสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน	69

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

3. ลิทธิ เสรีภาพของสื่อสารมวลชนในต่างประเทศ	79
3.1 ประเทศเยอรมัน	79
3.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา	83
3.2.1 เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของสื่อมวลชนของประเทศสหรัฐอเมริกา.	83
3.2.2 โครงสร้างขององค์กรสื่อมวลชนในประเทศสหรัฐอเมริกา	87
3.2.3 หลักประกันการใช้สิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน	87
3.2.4 องค์กรกำกับดูแลการดำเนินการของสื่อมวลชน	89
3.3 ประเทศฟิลิปปินส์	94
4. วิเคราะห์ข้อมูล	100
4.1 วิเคราะห์การควบคุมสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน	100
4.2 วิเคราะห์หลักข้อยกเว้นในควบคุมสิทธิ และเสรีภาพของสื่อมวลชน	106
4.3 การกำกับ การควบคุม และการตรวจสอบการใช้สิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน ตามกฎหมายอื่น กรณีสถานการณ์ปกติ	108
4.4 การกำกับ การควบคุม และการตรวจสอบการใช้สิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน ตามกฎหมายอื่น กรณีสถานการณ์ไม่ปกติ	112
4.5 ผลการศึกษาและการอภิปรายผลการศึกษา	116
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ	123
5.1 บทสรุป	123
5.2 ข้อเสนอแนะ	128
บรรณานุกรม	130
ประวัติผู้เขียน	135

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงจำนวนและร้อยละ จำแนกตามเพศ	116
2. แสดงจำนวนและร้อยละ จำแนกตามอายุ	117
3. แสดงข้อมูลตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม	117
4. แสดงจำนวนและร้อยละ จำแนกตามตำแหน่ง / อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม	118
5. แสดงพื้นที่จังหวัดทำงาน	118
6. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้อำนาจรัฐกับสื่อสารมวลชนตามรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550	119